

Oponentský posudok

Dizertačná práca:	Faktory ovplyvňujúce ďalšiu premávku na úsekoch dopravných sietí nahradených úsekmi vyššej kategórie
Autor:	Ing. Norbert Mondek
Školiteľ:	doc. Ing. Jozef Bulíček, Ph.D.
Oponent:	doc. Ing. Martin Kendra, Ph.D.

(Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline)

Na oponovanie bola predložená dizertačná práca s celkovým rozsahom 132 strán a 2 príloh. Dizertačná práca je po obsahovej stránke členená na 7 kapitol. Po formálnej stránke prácu hodnotím ako prehľadnú a bez väčších nedostatkov.

a) Aktuálnosť zadanej témy

Tému riešenú v dizertačnej práci považujem za aktuálnu a jej riešenie za žiadúce. Aby bolo možné zabezpečiť trvalo udržateľnú mobilitu medzi sídlami, ale aj v intravilánoch sídiel, je nutné sledovať jestvujúci stav dopravnej infraštruktúry a na základe vyhodnotených relevantných faktorov rozhodovať o jej potenciálnej úprave alebo doplnení berúc do úvahy aktuálne, ale aj očakávané dopravné prúdy.

b) Zvolené metódy spracovania

Autor dizertačnej práce preukázal schopnosť využívať vedecké metódy pri spracovaní témy dizertačnej práce za účelom dosiahnutia vytýčeného cieľa. V dizertačnej práci boli využité pre danú problematiku dnes najbežnejšie využívané vedecké metódy, ako je rešerš dostupných vedeckých a odborných zdrojov, kvantitatívny výskum, systémová a štatistická analýza, syntéza, dopravné modelovanie a multikriteriálne rozhodovanie.

c) Splnenie sledovaného cieľa

Stanovený cieľ dizertačnej práce zhodnotenie efektov obchvatov a posúdenie zistených faktorov v kontexte skúmanej problematiky môžeme považovať za **naplnený**, aj keď je nutné konštatovať, že vzhľadom na príliš veľké množstvo faktorov, ktoré ovplyvňujú preferencie a správanie sa obyvateľstva, nie je možné v rozsahu jednej dizertačnej práce úplne komplexne naplniť tento cieľ.

d) Výsledky dizertačnej práce s uvedením, či a aké nové poznatky priniesla

Autor dizertačnej práce prezentuje vlastný výskum v oblasti vplyvu obchvatov (infraštruktúry vyššej kategórie) na premávku na nahradených častiach (ciest nižšej kategórie) dopravných sietí. Tento výskum je realizovaný na dvoch úrovniach, a to s využitím analytických nástrojov a dopravným modelovaním, pričom je zameraný na dopravné prúdy cestnej dopravy (intenzitu vozidiel) a samostatne verejnej dopravy (počet cestujúcich).

Vyššiu vypovedaciu schopnosť by vlastný výskum autora mal, ak by obe metódy boli aplikované aspoň na jedno to isté sídlo alebo región, aby bolo možné porovnať výsledky oboch metód, aj keď kladne možno hodnotiť, že autor čiastočne zdôvodnil, kedy je ktorá metóda výhodnejšia na použitie.

Získané zovšeobecnené poznatky vlastného výskumu sú využité v navrhovanej metodike pre podporu rozhodovania pri nahradzovaní dopravných sietí, pričom samotná metodika je následne aplikovaná na

konkrétny problém riešený v praxi. Aj tu však platí, že navrhovaná metodika nie je aplikovaná v úplne totožnej časti sídla, resp. regiónu.

e) Význam pre prax alebo rozvoj vedy

Za hlavný prínos dizertačnej práce pre rozvoj vedy považujem snahu autora o rozšírenie a zovšeobecnenie teoretických poznatkov z problematiky nahradzovania dopravných sietí a ich využitie v navrhovanej všeobecne aplikovateľnej metodike pre podporu rozhodovania pri nahradzovaní dopravných sietí.

Praktický prínos dizertačnej práce je v jej možnom využití v rozhodovacom procese pri plánovaní úprav alebo doplnenia cestnej dopravnej infraštruktúry v intravilánoch, ale aj extravilánoch sídiel vychádzajúc z aktuálnych a očakávaných dopravných prúdov, čo by malo viesť k trvalo udržateľným podmienkam mobility medzi sídlami a aj vo vnútri sídiel.

f) Rozsah a kvalita publikovaných prác vzťahujúcich sa k téme dizertačnej práce

Autor uvádza 5 odborných a vedeckých prác súvisiacich s témou dizertačnej práce, ktoré boli publikované na zahraničných odborných a vedeckých konferenciách. Celkovo má autor 2 publikácie v databáze Web of Science a 5 v databáze SCOPUS. Publikačnú činnosť autora preto môžeme považovať za dostatočnú.

g) Otázky, ktoré odporúčam zodpovedať v rámci obhajoby alebo následnej rozpravy

1. V podkapitole 5.1.2 je na str. 73 obrázok, ktorého cieľom je zistiť závislosť pomeru autobusových spojov zachádzajúcich do centra sídla v závislosti od počtu obyvateľov tohto sídla. Sledovanie tejto závislosti izolovane od ostatných parametrov (miestnych podmienok) môžeme považovať za veľmi diskutabilné a spochybniteľné. Bolo by vhodné v rámci obhajoby doplniť ďalšie relevantné faktory, ktoré veľmi výrazne ovplyvňujú zachádzanie spojov do centra sídiel. V tejto súvislosti je preto diskutabilné aj tvrdenie zo záveru (3. odsek od konca na str. 120), kde autor tvrdí: „Vo verejnej doprave bolo preukázané, že existencia obchvatov nezhoršuje dopravnú obslužnosť, pretože prípadný odklonený segment liniek je nahradený rovnakým alebo alternatívnym segmentom dostupných druhov dopravy.“
2. Pri tvorbe obchvatov môže dôjsť k zmene dopravných prúdov aj v nadregionálnej, t.j. na celoštátnej alebo i medzinárodnej úrovni. Za akých podmienok to môže nastať a kedy musíme aj túto skutočnosť brať do úvahy?
3. V podkapitole 6.2.1 na str. 103 autor predpokladá, že obdobné zmeny dopravných prúdov ako po 20 rokoch po postavených obchvatoch v minulosti, možno očakávať aj o 20 rokov po postavení nových obchvatov v budúcnosti. Je naozaj autor presvedčený o tom, že obyvatelia nezmenia svoje správanie a priority v rozhodovaní pri mobilite pri aktuálne známých poznatkoch o zmenách klímy, význame verejnej dopravy a pod.?

h) Plnenie podmienky tvorivej vedeckej práce pre udelenie titulu Ph.D.

Predložená dizertačná práca plní podmienky tvorivej vedeckej práce pre udelenie titulu Ph.D. a odporúčam ju prijať na obhajobu.

V Žiline 03.01.2025

doc. Ing. Martin Kendra, PhD.